

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I. Mniejszości narodowe w czasach transformacji ustrojowej	17
Wstęp.....	17
Niewidoczne mniejszości lub „widoczne inaczej” – okres komunizmu	18
Demokratyzacja i ujawnienie się mniejszości	22
Papierek lakmusowy demokracji.....	29
Europeizacja	33
Konflikty	36
Konkluzje	39
Rozdział II. Powstanie i rozwój struktur mniejszości niemieckiej	43
Wstęp.....	43
Transformacja jako nowa okoliczność dla rozwoju struktur mniejszości niemieckiej... ..	46
Uwarunkowania procesu instytucjonalizacji mniejszości niemieckiej	52
Instytucjonalizacja i rozwój struktur organizacyjnych mniejszości niemieckiej	57
Konkluzje	62
Rozdział III. Aktorzy państwowi i społeczni wobec powstania i rozwoju struktur mniejszości niemieckiej	66
Wstęp.....	66
Perspektywa władz	68
Nowe siły społeczne	76
Opinia publiczna	81
Perspektywa członków mniejszości niemieckiej	85
Konkluzje	89
Rozdział IV. Mniejszość niemiecka w procesie budowy społeczeństwa obywatelskiego ..	92
Wstęp.....	92
Mniejszości narodowe i etniczne jako probierz społeczeństwa obywatelskiego	94
DFK – podstawowa forma zrzeszenia osób z niemieckim pochodzeniem	100
Formy aktywności obywatelskiej	103
Słabości inicjatyw obywatelskich mniejszości niemieckiej.....	110
Konkluzje	113
Rozdział V. Rola mniejszości niemieckiej w transformacji ekonomicznej regionu	117
Wstęp.....	117
Migracje „dwupaszportowych” mieszkańców regionu.....	118
Wpływ migracji na rynek pracy.....	123
Transfery finansowe migrantów	126
Niemieckie inwestycje w Polsce i w województwie opolskim	129
Fundacja Rozwoju Śląska – finansowe ramię mniejszości niemieckiej	135
Konkluzje	140

Rozdział VI. Mniejszość niemiecka w wyborach do rad gmin.....	142
Wstęp.....	142
Mniejszość niemiecka w wyborach samorządowych – ogólne uwarunkowania.....	144
Mniejszość niemiecka w wyborach do rad gmin w 1990 r.....	148
Mniejszość niemiecka w wyborach do rad gmin w 1994 r.....	154
Mniejszość niemiecka w wyborach do rad gmin w 1998 r.....	158
Konkluzje.....	164
Rozdział VII. Mniejszość niemiecka a demokracja na szczeblu lokalnym.....	166
Wstęp.....	166
Demokracja lokalna jako uniwersum mniejszości niemieckiej.....	167
Cele mniejszości niemieckiej a demokracja na poziomie lokalnym.....	178
Demokracja lokalna a realia transformacji.....	181
Konkluzje.....	185
Rozdział VIII. Mniejszość niemiecka w wyborach parlamentarnych.....	188
Wstęp.....	188
Uwarunkowania relewantności politycznej mniejszości niemieckiej.....	189
Strategie polityczne mniejszości niemieckiej w wyborach parlamentarnych.....	193
Aktywność mniejszości niemieckiej w wyborach parlamentarnych.....	196
Założenia programowe.....	201
Pozycja mniejszości niemieckiej na osi ideologiczno-programowej.....	205
Konkluzje.....	210
Rozdział IX. Aktywność posłów i senatorów mniejszości niemieckiej na arenie parlamentarnej.....	212
Wstęp.....	212
Konceptualizacja ról pełnionych na arenie parlamentarnej.....	213
Role reprezentacji mniejszości niemieckiej na arenie parlamentarnej.....	217
Konkluzje.....	233
Rozdział X. Rola mniejszości niemieckiej w budowie nowych relacji polsko-niemieckich.....	234
Wstęp.....	234
Mniejszość niemiecka jako „kwestia” w relacjach polsko-niemieckich.....	238
Mniejszość niemiecka jako katalizator współpracy międzyregionalnej i samorządowej Polski i Niemiec.....	243
Instytucje i organizacje mniejszości niemieckiej – pomost w relacjach polsko-niemieckich.....	251
Konkluzje.....	261
Zakończenie.....	263
Bibliografia.....	269
Indeks osób.....	299
Indeks nazw miejscowych.....	307